

Samfundet S:t Erik
Stockholm

Stockholms stadsbyggnadskontor
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

YTTRANDE
2022-01-14

Angående förslag till detaljplan för del av Södermalm 2:8, vid Lundagatan, Södermalm, S-Dp 2016–14774

Planförslaget

Planförslagets syfte är att möjliggöra bostadsbebyggelse, 40 lägenheter, i form av två långsmala hus i två till fyra våningar infogade i naturmarksslätten mellan övre och nedre delen av Lundagatan, precis söder om kvarteret Marmorn. Mellan de två husen bevaras befintlig grönska mellan befintligt pumphus i väster och nätstationen i öster. Trappan i väster rivs för att ge plats åt det västra huset. Våren 2018 behandlades ett planförslag som avsåg nybebyggelse i form av 13 radhus på samma plats. Samfundet S:t Erik yttrade sig då i ärendet och avstyrkte planförslaget i sin helhet (yttrandet bifogas). Efter samrådet har förslaget bearbetats av stadsbyggnadskontoret, vilket resulterat i det nu aktuella planförslaget.

Samfundet S:t Eriks synpunkter

Samfundet S:t Erik finner ingen anledning att, trots den bearbetning som gjorts, ändra sitt tidigare ställningstagande. Visserligen har de tre mittersta radhusen, som förut placerats mellan pumphuset och nätstationen, utgått vilket innebär att en mindre del av naturslättens grönska kunnat bevaras. Kvarstår dock att det nu är två omkring 40 meter långa huskroppar som placerats här istället för de tidigare föreslagna två huslängorna med totalt tio radhus. De tidigare tre våningarna i suterräng mot nedre Lundagatan och en våning mot övre Lundagatan har nu ökat på till tre våningar med en indragen fjärde våning respektive två våningar. Den nu föreslagna bebyggelsen ger således ett betydligt kompaktare intryck än det tidigare förslaget och blir ännu mer dominant i stadsbilden.

En antikvarisk konsekvensanalys har tagits fram inom ramen för projektet (Nyréns Arkitektkontor 2021-11-10). Man slår där fast att de ytor som föreslagits för nybebyggelse äger en ”hög känslighet för ändring”, bland annat för att slätten med sin bergsskärning utgör en läsbar rest av Skinnarviksbergets utbredning i öster och berättar om 1800-talets stadsbyggnadsteknik. Många storväxta träd måste också tas ned. Det påpekas att träden utgör en del av det blåklassade kvarteret Marmorns gröna krans och är viktiga för upplevelsen av det gröna gaturummet. Samfundet S:t Erik instämmer till fullo i denna analys och finner det anmärkningsvärt att projektet helt åsidosätter de värden som slagits fast i den antikvariska konsekvensanalysen, som ju tvärtom borde vara vägledande för projektet.

Samfundet S:t Erik vill också lyfta fram att vyn västerut med Högalidskyrkans två torn som fondmotiv påtagligt förvanskas genom den tillkommande bebyggelsen. Förslaget innebär att den västra mycket stiliga granittrappan mellan nedre och övre delen av Lundagatan, som tillkom i samband med uppförandet av kvarteret Marmorn, rivs. Samfundet S:t Erik delar den antikvariska konsekvensanalysens uppfattning att trappan är av ”hög verkshöjd” och ”bör bevaras”. I förslagets illustrationer

återges en ny trappa väster om det västra huset. Någon garanti för att en ny trappa överhuvudtaget uppförs här finns emellertid ej då denna yta inte ingår i planområdet.

Samfundet S:t Erik anser att planförslaget strider mot Plan- och bygglagen 2 kap. 6 § där det står att bebyggelse ska utformas och placeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan. Upplevelsen av kvarteret Marmorns högklassiga funktionalistiska arkitektur påverkas mycket negativt av den föreslagna nybebyggelsen liksom Lundagatans nuvarande grönskande karaktär. Bergsskärningen, som utgör ett viktigt karaktärsdrag i området, försvinner till stora delar. Samfundet S:t Erik säger nej till en stadsutveckling där höga natur-, kultur- och stadsbildsvärden kapitaliseras av privata intressen till förfång för allmänintresset. Med hänvisning till ovanstående och tidigare yttrande avvisar Samfundet S:t Erik detaljplaneförslaget i sin helhet.

För Samfundet S:t Erik

Monica Andersson
Ordförande

Jonas Berglund
Styrelseledamot

Suzanne Lindhagen
Styrelseledamot

Bilaga:

Södermalm 2:8 vid Lundagatan, förslag till detaljplan, S-Dp 2016-14774, 2018-04-23.

Samfundet S:t Erik Stockholm

Stockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

YTTRANDE
2018-04-23

Södermalm 2:8 vid Lundagatan, förslag till detaljplan, S-Dp 2016-14774

Planförslaget syftar till att möjliggöra bostadsbebyggelse i form av stadsradhus längs södra delen av kvarteret Marmorn på Södermalm, och omfattar tretton radhus infogade i naturmarksslätten mellan den nedre och övre delen av Lundagatan. De i sig material- och volymmässigt väl studerade tegelradhusen är utförda i suterräng med tre våningar mot Lundagatans nedre del och en våning mot den övre.

Kvarteret Marmorn har ett framträdande läge utmed övre Lundagatans höjdplatå med utblickar bland annat mot Högalidskyrkan i väster. Som ett av HSB:s första stora projekt i Stockholm med Sven Wallander som arkitekt kom det att bli en av de viktigaste representanterna för det modernistiska stadsplaneidealet ”Hus i park”, där bland annat det grönstråk som fortfarande helt omsluter kvarteret var ett centralt gestaltungsgrepp. Kvarteret Marmorn är blåklassificerat av Stockholms stadsmuseum, motsvarande byggnadsminnesklass.

Det aktuella planområdets naturmarksslänt motsvarar den södra delen av kvarterets gröna krans, och har i dagsläget 1930-talets komposition väsentligen bevarad med ett rikligt växtmaterial av främst träd och buskar (bland dem rödlistade ask och alm), samt höga granitmurar och tidstypiska granittrappor som förmedlar nivåskillnaden mellan Lundagatans nedre och övre del.

Lundagatans gaturum utgör ett karaktärsfullt möte mellan den kuperade naturmarksdominerade norra delen av Södermalm med Skinnarviksberget, Pålsundsparken och Högalidsparken och Lindhagensplanens rutnätsmönster. Det kraftfulla stadsbyggnadsmotiv som Södermalms förkastningsbrant utgör, introducerat i vyer från Gamla stan och Riddarfjärden, upprepas och varierar i bergsskärningar, kuperade bergspartier och påkostade stödmurar i det aktuella området.

Samfundet S:t Erik anser att planförslaget reducerar och bygger till stora delar bort naturmarksslätten mellan den nedre och övre delen av Lundagatan. Park- och naturmarkens inramande och definierande funktion i kvarteret Marmorns arkitektoniska komposition försvagas påtagligt samtidigt som upplevelsen av den funktionalistiska arkitekturen från Lundagatans högpunkt förtas av den föreslagna bebyggelsen. Förslaget bygger också bort ett av de mest dramatiska mötena mellan Lindhagensplanens rutnät och Södermalms dramatiska topografi och naturmark. Vyn västerut med Högalidskyrkan som fondmotiv förvanskas genom den tillkommande bebyggelsen.

Samfundet finner det bestickande att planförslaget har initierats genom en direktmarkanvisning. Kopplingen till stadens samlade områdesplanering för Södermalm redovisas inte i handlingarna, vilket är en brist. Den föreslagna bebyggelsen med tretton radhus tar allt för stora kultur- och

Post- och besöksadress	Telefon	E-kontakt	Plusgiro	Bankgiro	Org.nr
Köpmangatan 5, nb 111 31 STOCKHOLM	08-21 09 24	kansli@samfundetsterik.se www.samfundetsterik.se	15 70 57 - 1	820-1550	80 2003 - 3950

stadsmiljövärden i anspråk och introducerar en för stenstaden helt främmande skala. Därtill bidrar förslaget ytterst marginellt till att lösa bostadsbristen och riskerar att ytterligare öka den socioekonomiska segregationen i stadsdelen.

Samfundet S:t Erik avvisar på dessa grunder förslaget till detaljplan i sin helhet.

För Samfundet S:t Erik

Monica Andersson

Jonas Berglund

Suzanne Lindhagen